

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

A szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Rushányi tér 2. Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egy év 14 korona. | Negyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " | Egy hónap 1 " 20

Kiss Pál dr. emlékezete

A makói függetlenségi párt kegyelme Makó, nov. 29.

Aki nem a múlt hírnek élt, annak emlékét nem dönti a feledés romhalmzába a mindent megsemmisítő halál. Kiss Pál dr., a makói függetlenségi és 48-as párt egyik erős, vezető embere, a függetlenségi szent idea érdekében e lapnak megalapítója, szintén nem a múlt hírnek élt. Őt nem semmisítette meg egyszerűen a halál. Hasztalan ütötte át a nemesért, a becsületért küzdő szívét az ellenség golyója. Hasztalan vágta darabokra a mes lelkének porhüvelyét ellenséges vad horda szablyája. Ő, ki nem a múlt hírnek élt, szintén nem semmisítette meg a halál.

Vannak emberek, kik még a legnagyobb hatalommal: a halálal is dacolnak és eszméjük, küzdeimük az utódokban él tovább, vagyis jobban mondva túlélnek a halált. Ilyen ember volt Kiss Pál is. Az az ideiglenes sirhant, melyet a bajtársi kegyelet emelt Szerbia kopár szikláján kihült porhüvelyé fölé, az csak azt a részt takarja, mely ugyanis a földé volt, de nem lelkét. Nem törekvéseit és eszméit. Az ő lelke, eszméi, nemes törekvése, szelleme, a függetlenségi eszme szolgálatainak más pártárnyalat részéről is elismeréssel jutalmazott lelkesedése, az itt maradt közöttünk. Ezt vette tegnap át örökség gyanánt a makói függetlenségi és 48-as párt, midőn Kiss Pál emlékének adózott.

Emberök gyűltek össze egy helyen. Ason a helyen, hol a békeidők nagy és ádás politikai harcokban annyiszor hallottuk Kiss Pált, annyiszor láttuk másokat is kitartásra serkentő hevületét. E helyre most is emberek sereglettek. Azok az emberek, kiket a függetlenség fölmagasztosító eszméje még ma is összetart. Emberek jöttek össze. Annak az eszmének emberei, melyért Kiss Pál küzdött nemes szívének utolsó dobbanásáig.

Nem olyan volt ezeknek az embereknek csoportosulása, mint gyűléseken tapasztalható. Komoly és méltóságteljesek a gyűlések is szoktak lenni, de olyan komoly és méltóságteljes hangulat, mint a függetlenségi és 48-as párt tegnapi összejövetelén volt, vagy a templom vagy a kriptá-

csandjában lepi meg az ember lelkét.

Az ünneppélyes esemény, a baráti szeretetnek elmulása fölött érzett fájdalom, a vezér elvesztése fölött a lelkekből felsarjadó bánat nemcsak a szemek könnyeiben tüköröződött vissza, de lelkében mindenki ravatalát állított fel: Kiss Pál ravatalát. És mikor e rekviem-szerű ünnepségen elhangzottak a rövid és Kiss Pál emlékének adózó szavak, ugyanakkor, midőn az ő emlékét mindenki szívébe zártta, nemesak az emlék megőrzés mindennapi konvencionális határozata zárta be az emberek összejövetelét, de egy fogadalom is elszállott az összejött emberek lelkéből, mellyel fogadták, hogy azokért az eszmékért, melyekért Kiss Pál küzdött, azért ők is, mint az elhunyt vezér, szívük utolsó dobbanásáig küzdeni fognak.

A makói függetlenségi és 48-as pártnak ilyen eönből tartott tegnapi összejövetele is mintegy azt igazolja, hogy dr. Kiss Pál is azokhoz az emberekhez tartozott, ki nem a múlt hírnek élt és az ő emlékét sem döntötte a feledés romhalmzába a mindent megsemmisítő halál. A pártnak tegnapi összejövetele igazolja azt is, hogy Kiss Pál dacolt a halállal. Túlélte azt, mert eszméiben tovább él közöttünk és lelke egyszerű földéről az égiek csendes otthonában, mert látni fogja, hogy az eszme az ő utódai lelkes küzdelme, az övéhez hasonló becsületos kitartása folytán a magyar nemzet boldogulására testet öltött.

Ilyen módon juttatta részvételt kifejezésre a tegnapi gyűlésen a makói függetlenségi és 48-as párt és adózott Kiss Pál dr. feledhetetlen emlékének. A gyűlésen tömegesen vettek részt a párt tagjai és Szilvássy Alajos, a párt elnöke a következő beszédben emlékezett meg Kiss Pálról, a párt kitűnő vezető emberéről:

Tisztelt Uraim, Tisztelt Polgártársak! Lelket dermedtő, vért fagyasztó, szívet facsaró gyászeset alkalmából jöttünk össze. Összejöttünk, hogy imádjuk, Hazánk védelmében hősi halált halt pártunk egyik legerősebb oszlopa, vezére dr. Kiss Pál dicső emlékének áldozva, fogadást tegyünk, hogy a haza boldogulására irányult önszertlen, tántoríthatatlan elvhűséges szívünk utolsó dobbanásáig veszérosillagként élni, ragyogni fog lelki szemünkben. A mérhetlen veszteség fölötti mély fájdalomunk hatása alatt bármily gazdaság szőkincsel bírnék is, gyengének érzem magamat

családi-, társadalmi- és politika életének,rika polgári erényeinek méltó emlékeztetésére. De mi nek is? Hiss előttünk élt és munkálkodott, mindig csak a köz javára. Ismertük, tiszteltük, szerettük őt mindnyájan, kinek gáncos nélkül élete nyitott könyv, kiről még az ellen tábortól is azt mondják, hogy "ugy élt, mint igaz ember és úgy halt meg, mint igaz hős."

Kevésnek is jutott osztályrészül Isten ingyen adott ajándékát úgy értékesíteni, mint neki, aki a társadalom minden rétegének tisztelőjét, nagybecsülését kerestlenül is kitudta érdemelni. Ha voltak is a lakadatlan küzdelem terén ellenfelei, de ellensége nem volt.

De minél búszkábbak vagyunk milderre, fájdalomunk annál nagyobb: mert minderekfölkött, elsősorban ő a miénk volt, az igazi, nem múlt fájdalom és veszteség a miénk, amit fokoz a kérelhetetlen sors azon mostoha intézkedése, hogy ő, ki életének, működésének minden gondolatát, színtét, igaz lelkének minden törekvést szentlenül a Haza boldogítására irányította, mint Mózes, bár megmutatta az ígért földjét, ő maga oda el nem jutott. Legyen áldott emléke.

Szilvássy Alajos beszéde után Nagy Károly emlékedt szólásra és a következőleg méltatta Kiss Pál érdemeit:

Elberalt érzések közt állok fel a meghatottság e pillanatában, hogy néhány részvételtjes szót szóljak most, midőn pártunk oszlopos tagjának, társadalmi életünk egyik kimagasló alakjának, dr. Kiss Pálnak hősi haláláról, gyászos elmulásáról igaz kegyelettel emlékezünk. Mert hiszen senki sincs közöttünk, ki az ő dicső halálában ne érezné a veszteség súlyát, mely a függetlenségi pártot érte; fájó szívvel ne tekintene az általa üresen hagyott helyre a igaz barátság szétfosszó szálaira, melyekkel mintegy szívünkhez volt kötve ő. És vajon ki ne ismerné az ő munkás életét, melynek folyamata a harcmon megszakadt? Ki ne siratná benne a jó barátot, ki sokaknak gondjait hordozta vállain. Egy szent hazai szolgálataiban állott ő, erre fordította a használt fel minden erejét, hogy szeretett hazánk szabadnak, függetlennek, idegen bilincstől mentnek lássa; az adott szárnyat lelkének, az dobogtatta szívét utolsó leheletéig; ez adta a hazának a halálhőst.

Mindenkor egy cél lebegett szeméi előtt: a kötelesség hűséges teljesítése a kezéből a fegyvert, mint küzdelemnek eszközt, csak a halál vehette ki rövid volt a pálya, melyet megtutott, de dicsőséges s épen azért az ő emléke mi közöttünk nem lesz olyan, mint a pára, mely mihamarabb eloszlik, hanem olyan, mint a gyorsan lefutó csillag, mely bár eltűnik a végtelenben, de fényének ragyogása még sokáig világít szemünkben. Nemes küzdeleimben gondoljunk hát őre s induljunk a szép példa lelkiismeretes követésére s ezzel tegyük magunk között az ő emlékét maradandóvá!

Az elhangzott beszédek után a párt egyhangú határozattal kimondotta, hogy közadakozásból Kiss Pál dr. arcképét mind a három makói függetlenségi és 48-as olvasókör számára megfesteti és a fennmaradó összeget alapítvány gyanánt Kiss Pál nevére a makói főgimnáziumnál helyezi el és annak kamatát minden évben bizonyos alkalommal egy szorgalmas tanak kapja.

Az új törvényjavaslatok és az ellenzék

Budapest, nov. 29.

A magyar képviselőház ellenzéki pártjai közös értekezletet terveznek az új törvényjavaslatok megvitatására. A maximális árakra vonatkozó törvényjavaslatnál súlyosabb büntető szankciókat kívánnak. Batthyány gróf a gazdasági kérdésben asszociáció felszólalásra készül. A néppárt ellenzi az iszlám recepcióját.

Görögország leszerelése

Lugano, nov. 29.

A "Corriere della Sera" írja: Az olasz minisztertanács ragaszkodik Görögország leszereléséhez, mert fél, hogy ez hátba akarja támadni a szövetségeseket, ha a központi hatalmak megszállják Albániát.

A román trónbeszéd

Bukarest, nov. 29.

Ma nyújtotta át Bratianu a királynak a kamara megajánlását felolvasandó trónbeszéd szövegét. A nemzetközi politika csak röviden van ebben érintve és békére hívja fel a pártokat.

Isonzónál összes állásaink birtokunkban vannak

Budapest, nov. 29.

Orosz hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

As Isonzó-menti csata tovább tart. Tegnap kemény harcok az-
zal végsődték, hogy csapataink összes hadállásait újra teljesen
megtartották. Olaszok görzi hídfő ellen ismét új ezredeket irányítottak
és hasztalan veszteségeik dacára roham-rohama következett. Ellen-
ség csak Oslaviánál és a Podgorán tudott állásainkba behatolni, de
újra kiverítették. Már pénteken összes támadásaik tüdőnkben
hiúsultak meg. Monte San Michele körüli területet mindkét oldalon
szintén nagyon jelentékeny olasz haderő hasztalanul támadta. San
Martínónál a 89 es számú gyalogezred és az Eger vidéki 6 ik számú
népf. gy. osz. tüntek ki e harcokban. Különösen északi Isonzó-szaka-
szon, Tolmeintől északra fekvő hegyi állásaink ellen intézett heves
támadásokat verték vissza. Höfer.

Offenzívánk Montenegró ellen

Eddig 502 ágyut zsákmányoltunk

Bolgárok Prizrend irányában nyomulnak elő

Budapest, nov. 29.

Délkeleti hadszíntér:

Északi és északkeleti Montenegró elleni offenzívánk előrehalad.
Os. és kir. csapatok a Metalka-nyergen és Pribojtól délre nyomulnak
előre. Bolgárok ellenséget Prizrend irányában üldözik. Höfer.

Berlin, nov. 29.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Balkán hadszíntér:

Üldözés tovább folyik. Több mint 1500 szerbet elfogtunk.

Szerb hadjárat eddigi lefolyásáról szóló tegnapi jelentéshez ki-
egészítéstől meg kell jegyezni, hogy szerbektől eddig elvett ágyuk
száma 502, köztük sok nehéz ágyu van. Legfőbb hadvezetőség.

Az olaszok át akarták törni a frontunkat

Ezrével hever hadállásunk
előtt az ellenséges hulla

Orosz hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok támadásait az
egész tenger-melléki harcra vonalon
folytatják. Tegnap változatlanul
meddő erőfeszítéseik különösen
nagy veszteségeket okoztak nekik.

Legnehézebb volt a harc a
görzi hídfőnél, ahol az ellenség
mindig friss erőket állítva har-
ronaliba, folytonos támadásokkal
különösen Oslaviánál az ut men-
tém igyekezett áttörni.

A községtől északkeletre fekvő
csucs rövid ideig ellenség birto-
kában volt. Csapataink tüzés-
günk hatalmas tüselése után ro-
hammal foglalták vissza az ös-
szes, eredetileg birtokunkban volt
árkainkat.

Az olaszok a Podgora hadállás
déli részén is benyomultak, de
újra kiverítették őket és a leghatá-
sosabb tüseléssel üldöztük.

A hídfő előtti terepet olasz
hullák borítják. Csapán Oslaviánál
1000-nél több hever.

A doberdói fennsík szélein az
olaszok egy előretörésre sorit-
kostak, ezt visszautasítottuk. Ha-
sonlóképpen eredménytelenek vol-

tak az északi Isonzó-szakaszon
végrehajtott összes támadásaik.
Igy Zagoránál, Piavánál a tolmé-
ni hídfőnél több hadállásnál
Mrzli-Vrhótnál, ahol harcra vonalunk
előtt 400 halott fekszik és a Vrsic
hadállásnál. A helyzet eszerint
változatlan.

A tiroli határon véresen vertük
vissza egy, a Monte San Piona
nyugati lejtőjén és egy, a schlu-
derbachi határ hídfőnél lévő had-
állásaink ellen intézett támadást.

Délkeleti hadszíntér:

Montenegró északi határán küz-
dó os. és kir. csapatok az ellen-
séget tegnap a Metalka nyergen
tul vetették vissza.

A Celebic körüli határterületet
is megtisztítottuk.

Egy Mitrovicától előrenyomuló
osztrák-magyar hadoszlop az Ipek
felé vezető uton elérte a monte-
negrói határt.

A bolgárok megszállották a
Goles-Brodot, Pristinától dél-
nyugatra és a Ferizovostól nyu-
gatra fekvő magaslatokat.

Höfer.

**Lezárták a szerbek
ellen való nagy had-
műveletek!**

**Szerbia hadseregének fele
hadifogoly**

A német nagyfőhadiszállás je-
lent:

Nyugati hadszíntér:

Neuville környékén (Arras és
Lens között) történt sikeres rob-
bantás után csapataink megszáll-
lották a robbantási tölöst és né-
hány foglyot ejtettek.

Az arcvonal különböző pontjain
kézigránát és bombavető harok
folytak.

A Champagneban és az Argon-
neokban az ellenséges tüzéség
élénk tevékenységet fejtett ki.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadoso-
portja:

Buschavnál (Jakobstádtól dél-
nyugatra) gépfegyvertüzeléssel le-
lőttünk egy ellenséges repülőt. A
repülőgépet, amely az ellenfelek
állásai közt zuhant le, járőreink
éjszaka biztonságba helyezték.

Lipót bajor herceg tábornagy
hadoszportja:

Baranovicától északnyugatra
visszavetettük az oroszokat.

Linsingen tábornok hadoso-
portja:

Említésre méltó esemény nem
történt.

Balkán hadszíntér:

Az üldözést folytatjuk.

Mitrovicától délnyugatra meg-
szállítottuk Rudnikot.

A szövetséges csapatok több
mint 2700 foglyot ejtettek és
nagy mennyiségű hadiszert zsák-
mányoltak.

A szerb hadsereg gyér marad-
ványainak az albán hegyekbe me-
nekülésével az e hadsereg elleni
nagy hadműveletek lezárultak.

E hadműveletek legközelebbi
célját, a Bulgáriával és a török
birodalommal való szabad közle-
kedés megnyitását elértük.

A Mackensen tábornagy főve-
zérsége alatt álló hadseregrészek
mozdulatait Kövess tábornok né-
met csapatokkal megerősített
osztrák-magyar hadserege a Sze-
mendria és Rám, Básiás mellett
október 6 án, Bojadjeff tábornok
hadserege pedig a Negotin—piroti
vonal ellen október 11 én kezdtek
meg. Ezen a napon kezdte meg
hadműveleteit a második bolgár
hadsereg is, Todorov tábornok
vezetése alatt, Skopolje—Velez
irányában.

A szövetséges csapatok azóta
nemcsak a Dunán való átkelés
hatalmas feladatát oldották meg
gyorsan és simán, az ellenség
ssemeláltára, noha a retteget ko-
sovo-vihar idő előtti beköszöntése
is akadályozta ezt, — nemcsak az
ellenség határerősségeit, Belgrád-
dot, amelynek elfoglalásánál a
brandenburgi tartalékhadtest mel-
lett az osztrák-magyar 8 ik had-
test különösen kitértette magát,
továbbá Zajecart, Knyazevacot és
Piroto, amelyek vitéz bolgár
szövetségesek kezébe kerültek,
vita meg rövidesen, hanem a
harchoz szokott és vitázni vere-
kedő ellenségnek a terep által
támogatott szívós ellenállását is
teljesen megtörte, sem a feneket-
len utak, sem az uttalan, mélyen
behavart hegyek, — sem az
utánpótlás és a szállások hiánya
nem voltak képesek előnyomásun-
kat bármiként is akadályozni!

Több mint 100.000 vagyis az
egész szerb haderő csaknem fele
hadifogoly; nem is szólva a har-
ban és a szökések által szenvedett
vesztéseiről.

Ágyukat zsákmányoltunk, köz-
tük nehéz ágyukat és egyelőre át
sem tekinthető mindennemű hadi-
anyagot.

A német veszteségek mérsékel-
teknek mondhatók, bármennyire
sajnálatosak is.

Betegségtől a csapatok egyál-
talan nem szenvedtek.

Legfőbb hadvezetőség.

Az ántánt újabb jegy- zéké Görögországhoz

Athén, nov. 29.

A Havas ügynökség jelenti: A
négyesszövetség követői délelőtt a
görög kormányának új közös jegy-
zékét nyújtották át, amely eszta-
kozik a legutóbbi napokban át-
nyújtott jegyzékhez. Az új jegy-
zék, amely részletkérdésekre vo-
natkozik, hiszívárgott hír szerint
igen fontos. A négyesszövetség
követőinek látogatásával kapo-
latban Szkulisz miniszterelnök
tanácskozott a királlyal, mire
minisztertanács volt. Az új jegy-
zék pontosan felsorolja azokat a
gyakorlati intézkedéseket, amelye-
ket az ántánt hatalmai a görög
kormánytól elvárnak ama meg-
állapodás alapján, amelyre nézve
már előzőleg elvi megállapodás
jött létre. Miután az első jegyzék
a megállapodás alapjait megállá-
pította, a négyesszövetség felteszi,
hogy Görögország a gyakorlati
kivitelnek nem szegül ellen, kü-
lönösen a jóindulatú intézkedése-
ket tekintve, amelyet a szövetség-
gesek a görög kereskedlem
javára tettek, amelynek a jövő-
ben könnyítéseket fog adni az
árúkvitel elősegítése érdekében.

Mit tárgyal a képviselőház?

A „Budapesti Tudósító“ je-
lenti: A minisztertanács hosszabb
sorozatát készítette el az ország-
gyűlés elé terjesztendő törvény-
javaslatoknak és jelentéseknek
és ezek nagyrésze már elnyerte
a király előzetes hozzájárulását,
ugy hogy előreláthatóan már a
30-iki ülésen nagyszabású tör-
vényjavaslatot fog a kormány
benyújtani. Természetesen ezek a
törvényjavaslatok az államélet
folyó ügyein kívül csakis a há-
borúval kapcsolatos vagy olyan
kérdésekre vonatkoznak, amelyek
megoldását a jelenlegi háborús
állapot sürgetése teszi. Ilyenek a
háború esetére szóló kivételes in-
tézkedésekről alkotott törvények
újabb kiegészítéséről, az árdrágító
visszaállításokról, a hadműveletek
folytán elpusztult vagy megrom-
gált kőszégekben fekvő ingatla-
nokkal kapcsolatos jogviszonyokra
vonatkozó kivételes intézkedése-
kről, a csődtörvényi kényszer-
egyeségről és a csődtörvény
egyes rendelkezéseinek módosítá-
sáról, a munkaközvetítés hatósági
ellátásáról szóló törvényjavaslatok,
valamint a honvédelmi minis-
ternek két rövid javaslata, amelyek
közül az egyik 50—55 éves egyé-
neknek a háborúval kapcsolatos
munkálatokkal munkául való
igénybevételel az ország belterü-
letén bizonyos megszorításokkal
kivételesen megengedi, a másik a
Ludovika-Akadémiába való föl-
vétel feltételein eszközi a hábo-
rus állapot következtében szük-

ségessé vált módosításokat. Megemlítést érdemel ezen kívül az iszlám-vallás elismeréséről szóló törvényjavaslat, valamint a pénzügyminiszternek az erdélyi földgáz egy részét illetően kötött szerződése és a Pénzügyi Központ alapítási tervezetére és alapszabályaira vonatkozó jelentései. A plenáris tárgyalások első tárgya előreláthatóan a jelen költségvetési év második felére kiterjedő indennitási javaslat lesz, amely tartalmazza az állami és egyéb közhatalmú alkalmazottaknak nyújtandó segélyre vonatkozó rendelkezéseket is.

A király elismerése a közigazgatási tisztviselőknek

Budapest, nov. 27.

Tizenhat hónap óta dul a világ-háború. E nehéz idők legnagyobb próbára tették a vármegyei, városi és községi tisztviselők munkabírást, fizikai kitartását és szellemi erejét. Rendkívüli nagy és jórészt új munkakör nyílt meg előttük. A mozgósítás, a katonai beszállások, a katonaság szükségleteinek biztosítása, a járványok elleni védekezés, az itthonmaradottak segélyezése, a közlekedés biztosítása, a háború nyomán támadt bajok enyhítésére megindult társadalmi akciók támogatása mind súlyos feladatok, amelyek megoldása nagy körültekintést, emellett önálló gyors elhatározást és cselekvést, erélyességet, sokszor találatkonyságot kíván és így a legkipróbáltabb közigazgatási szakembert is próbára teszi.

Ebben a nagy háborús munkában derekasan megállottak helyüket a mi közigazgatási tisztviselőink. A katonai szolgálatra történő behívások következtében tetemesen megfogyatkozott létszámú közigazgatási tisztviselői kar fáradság nélkül, lelkes odaadással végezte a rá háruló megsemmisítő és sürgősségénél fogva idegfeszítő munkát. Így elsősorban nekik köszönhető, hogy a közigazgatás gépezete a háború alatt is nemcsak minden fennakadás nélkül, hanem úgy működik, hogy azt az illetékes polgári és katonai tényezők ismételt elismerésére méltatták.

A közigazgatási tisztviselők a hadviselés érdekében kifejtett nagy munkájukért rendkívüli kiemelésben részesültek. A király elismerését és köszönetét fejezte ki a vármegyei és községi tisztviselőknek.

Most érkezett le az erre vonatkozó királyi kérés, amely olyan kitüntetően meleg hangon szól a tisztviselők háborús szolgálatairól, hogy azt a tisztviselők méltán őristetik köspályájuk és a mai nagy idők egyik legbecselesebb emléke gyanánt. A kérés szövegét a belügyminiszter az érdekelt tisztviselők értesítése és köszönettel végzett közölte a főispánokkal. A királyi kérés, a következőképpen hangzik:

Kedves Sándor! A hadviselés sokoldalú és nehéz feladatkör elé állította a vármegyei, a városi és a községi tisztviselőket, akik e kivételes időkben velük szemben

támasztott fokozott követelményeknek hagyományos hűséggel, hazafias lelkesedéssel, a kötelességteljesítés rendes határára túlmenő megfeszített tevékenységgel, odaadó buzgósággal és még a legnehezebb körülmények között is sikeresen feleltek meg.

Amidőn ezt örömmel ismerem el; az összes vármegyei városi és községi tisztviselőknek a hadviselés ügyével kapcsolatos közigazgatási működésük terén teljesített rendkívüli és eredményes szolgálataikért köszönetemet és legteljesebb megelégedésemet fejezem ki.

Megbizom Önt, hogy elismerésemnek megfelelő közhírré tétele iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1915. évi november 21-én.

Ferenc József s. k.

Sándor János s. k.

Dicsőség a negyvenhatosoknak

A most folyó negyedik Isonzo-csata napjaiban a sajtóhadiszállás aktuálisnak véli, hogy beszámolóit nyújtson a harmadik Isonzo-csata, a harmadik Isonzo-csataban kitűnt ezredekéről, azokról a katonákról, akiknek az akkori győzelmet köszönhetjük. Ez ezredet nevez meg a sajtóhadiszállás közleménye. Mind az öt magyar ezred, a 61-ik temesvári, a 46-ik szegedi, a 43-ik fehéremplomi, a 39-ik debreceni és a 29-ik magyar népfőlközlő ezred. Ezek a József főherceg parancsnoksága alatt harcoló ezredek döntöttek el a javunkra a harmadik Isonzo-csata. A negyedik még nem dőlt el. De ennek is a magyar névhez kapcsolódik majd a dicsősége, köztük a negyvenhatoséhoz is, a kiket nem először ér elismerés és magasztalás a rettenetes küzdelem során. De talán soha nem szolgáltak arra rá jobban, mint most, a pokol minden borzalmával fűtött karzókban. A hivatalos jellegű publikációnak a miénkhez vonatkozó része így szól:

A 46. gyalogezredet az ellenség tűzvérségi tűzében való hosszú kitartás után tartaléklásba rendelték vissza. A szünet azonban csak rövid ideig tartott. A front egy erősen szorongatott részének kellett segínyt nyújtani. Zeiss alezredes haladéktalanul elindult több századdal, szembevetette magát az ellenséges tömegekkel és visszavetette azokat. Bár az olasz tűzvérség a visszahódított állást napok hosszát pergőttse alatt tartotta, a bátor 46-osok nem tágtottak és nem ingadoztak, nem zavarták meg őket a vad harcok sem, amelyek a szomszédos szakaszokban dühöngtek és nem egyszer oldaltámadástól kellett tartani. Az ezred néhány más százada Diendorber őrnagy vezése alatt éppen jókor jött, hogy egy nagyon lefegyvertt szárnyszakaszt támogasson s annyira megerősítse azt, hogy az állás, gyilkos ágyutüzés és az olaszok folyton megismételt rohamja ellenére szilárdan kezünkben maradt. Az ezred többi része száradonkint, sőt szakasszonkint ott lépett akcióba, ahol legszükségesebb volt. Hősies önfeláldozásuk itt is bevált a legsúlyosabb viszonyok és a más

esapatokkal való elkeveredés ellenére is.

Midőn a 46. gyalogezred második zászlóalja a 43-asokhoz erősítésül megérkezett, ezeknek három igen meggyöngyült zászlóalja rendületlen támadási kedvvel es-tetel az ellenségre vetette magát és elragadta tőle az összes elért előnyöket, kivéve a legelől fekvő kiugró árokcszt, amelyt az olaszok egy futóárokka állásaikhoz csatoltak és amelynél, amint a tapasztalat mutatta, az ellenséges tűzvérség különösen erős hatást tudott elérni.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Nov. 30. Kedd. Róm kath. és Protest. András ap. Görög-orosz nov. 17. Neoc. G. Nap kel 7 óra 25 percekor, nyugazik 4 óra 11 percekor.

Kinevezés. A földmivélségi miniszter Kanta Jenő állategészségügyi felügyelőt Marmaroszigetről Makóra, Szecsődy Kálmán állatorvost Makóról Tatára áthelyezte és nevezetteket a törvényhatósági, illetőleg járási állatorvosi teendők ellátásával megbizta.

Eltűnt tanuló leány. Balla Mária 19 éves elemi iskolai tanuló folyó hó 26-án szülői lakásáról eltűnt. Felkértnök mindazon egyének, akik őt eltűnése óta látták, a rendőrhatalósággal közöljék. A gyermek gyorsbeszédű, idejéhez képest fejlett testalkatú, kerek pirosarcu, kék szemű. Eltűnésekor barna keekás ruhát, piros alsónadrágot viselt.

REGÉNY.

Egy világhírűs regény.

(1050)

109. fejezet.

A népbank.

Nemsokára megnyílt a terem ajtaja s azon belépett Del-Monte gróf.

A tagok hangos éljenzéssel fogadták. A gróf kegyes leereszkedéssel, üdvözlő mozdulatokat tett kezével.

Helyet foglalt az asztalfőn s mindjárt felhordták az ételeket.

Lehet mondani lucullusi vacsora volt. Trebelli, gondolta is magában: érdemes-e mai napság becsületes embernek lenni és koplálni?

Legközelebbi szomszédjai váltig nézegették őt és sehogysom tudtak rá visszaemlékezni.

— Mi is a neved? kérdék.

— Hát dűnyögött Trebelli. Hát nem tudjátok, hogy Filippo vagyok, aki Turinban dolgozik?

— Igen ám, de Filippónak nincsen szakálla!

— Hát megnövesztettem, válaszolt az ál Filippo. Turinban jobban kell ám vigyázni, mint itt. A rendőrség máris a körömre nézett. Es okból jónak láttam egy időre eltűnni ennét.

— Ezt be kell ám jelenteni a grófnak!

— Be, be! bölintott fejével Trebelli. Csak arra várok, hogy hozzáférjek.

A lakoma vigan folyt. Trebelli már előre szeretett volna tudni valami biztosat s puhatólódzni kezdett.

— Vajjon hogyan állunk jelenleg? Virágszik-e a bank? Oda szeretnék én bejutni!

— Erre pedig alighanem lesz most alkalom! válaszolt egy tagtárs. Marassi ki akar lépni.

— Miért? kérdé Filippo csodálkozást szinlelve.

— Ki tudná ennek ez okát! A fickó unja magát.

— No már az igaz, hogy rémitő kevés dolog van ott! Aki még ezzel sincs megelégedve, akassza fel magát.

Ez a kijelentés tetszett a többieknek.

Folyt. köv.

Uj szent lőrinci

nemes fákkal beültetett 200 kvadrát körüli

szőlőföld eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Legujabb

mosógép

amely bāmulator gyorsasággal, légnyomással dolgozik, 14 és 20 koronás árban állandóan kapható.

Gulácsi János

gépraktárában Makón.

:: Telefonszám 50. ::

Azonnal eladó

9 és fél kat. hold

jó minőségű

TANYAFÖLD

kővezett út mel ett. (Néhal Kiss Pál dr. tulajdona.) Értekezhetni Hájnal-utca.

9 hold föld a Vere-

besben és Bánomban

eladó. Értekezni lehet:

IRITZ MIKSÁVAL.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting” Diesel motorok

Szénhidrogén és benzinnemű motorok.

Cseplőgarantáltak benzín- és nyersolajlevegőmotorokkal. Biztonságos megalkotás.

Meglepető újdonság!

Nyersolajmotorok keresztfejű motorokkal.

Galérii motorok és kőszemek

Budapest, V. Kálvária-utca 4. szám.

Legnagyobb méretű gépek készítése.

Legnagyobb méretű gépek készítése.

Kedves híveink felhívás!

ORVOSOK

igazolják, mint legkíméletesebb köhögés elleni szer!

Kaiser-féle Mell-Karamellák

Működik használatuk

Köhögés

rokostós, gyógyhatású, hirtelen megszűnő köhögés és különösen meggyógyítja a székelyi köhögést minden betegség után. 6100 orvos és más orvos igazolja a biztos sikerét ezen gyógygyógyászati és kellemes cukorkáknak. Csak 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, hűlő csomagolásban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerboltban.

Makulatur papír

kapható jutányos áron

kiadóhivatalukban.

KIADÓ FÖLDEK.

közel a városhoz gabona és hagyma termelésre Iritz Miksa által

Használt ajtókat vennék

és pedig két nagy üvegajtót és három kisebb üveg (esetleg fele) ajtót. A további felvilágosítást a kiadóhivatal adja.

FÜGGETLENDRE

gyógyászati kapható Makón

VILMACRÉ

gyermek és biztosan ható fájdalomcsillapító szer, azonnal meggyógyítja a fejfájást és mindenféle bántalmat.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajmosó szer.

Ára: Vilma orvosi kőszem. Vilma hajpor 1 korona. Vilma szappan 70 fillér. Hajmosó 1 korona.

Táncitanítási felhívás!

Alulírott van szerencsém igen tisztelt szülők és gyámok b. tudomására hozni hogy **1. évi december hó 1-én a téli időnyire a táncitanítást**

megkezdtem. Tanítási feladatom úgy van megtervezve, mint a legjobban táncokat. S hogy tanítványaim erejét teljesen a sajátjukra, a tanítási bántalmakra nem fordítom. Addig járhatok hosszú tanítványaim, még minden táncot a legkíméletesebben el nem sejtették. Minthogy pedig én a városban már tisztos és a működő a n. é. községi legelső legelőgondos és legelső elismertéssel, az első bántalmat nyújt arra nézve, hogy táncintézetben az ilyen és rend legpontosabb bántalma megkezdés folyik a tanítás és így minden szülő hátrán remélhetjük gyermekét, — Tanítom táncokat kívül az illemre, a társaságban levő viselkedésre és a csinos bántalmat. Felhívom tehát az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy gyermekeiket minél előbb beírattatásukra.

Irathozni mindenkori lehet lakáson, Grol Vay u. 250., hol most is esténként állandóan folyik a tanítás.

A n. é. községi szíves pártfogását kérve, maradok tisztelttel:

SCHWARCZ MIKSA

okl. táncintéző

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság dacára könyvnyomdánkban mindennemű nyomdai munkák a legpontosabban, tiszta, izléses kivitelben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban